

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16Co/68/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8713212282
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8713212282.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a sudcov JUDr. Martina Filákovského a JUDr. Branislava Brezu v právnej veci žalobkyne X. J., nar. X.XX.XXXX, bytom T., T. XXXX/X, právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou Rybár, s.r.o., Košice, Ľudová 14, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35807598, právne zastúpeného JUDr. Barborou Korenecovou, advokátkou, so sídlom v Malinove, Slnečná 765/3, o vydanie bezdôvodného obohatenia s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 24.10.2014, č.k. 15C/28/2013-119, v spojení s opravným uznesením zo dňa 14.5.2015, č.k. 15C/28/2013-151, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Z r u š u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného uhradiť žalobkyni sumu 768,75 eur s 5,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 768,75 eur od 15.8.2013 do zaplataenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti súd návrh žalobkyne zamietol. Vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti vo veci samej.

Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že v prejednávanej veci ide o spotrebiteľské zmluvy a na právny vzťah medzi účastníkmi je nutné aplikovať aj príslušné ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. a Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách, ktoré majú kogentnú povahu a sú súčasťou obsahu záväzku bez ohľadu na dohodu strán. Súd prvého stupňa citoval ustanovenie § 52, § 53, § 54, § 451, § 107 Občianskeho zákonníka, § 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Uviedol, že bez ohľadu na označenie žalobkyne ako podnikateľa, je potrebné aj zmluvu o úvere č. 7202307 považovať za zmluvu spotrebiteľskú, hoci sú vylúčené ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z., pričom túto zmluvu je potrebné podriaďiť režimu spotrebiteľských zmlúv podľa Občianskeho zákonníka. Táto zmluva sa nijakým spôsobom neodlišuje od ostatných zmlúv, ktoré boli uzavreté medzi žalobkyňou a žalovaným. Podľa výpovede žalobkyne táto prostriedky použila na súkromné účely, preto označeniu ako podnikateľa neprikladala význam. Súdu nebola preukázaná žiadna okolnosť, na základe ktorej by bolo potrebné vzťah medzi účastníkmi založený touto zmluvou hodnotiť inak ako vzťah spotrebiteľský, pri vzniku ktorého bola žalobkyňa v postavení spotrebiteľa a žalovaný v postavení dodávateľa. Navyiac v prípade pochybností, či sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu má dôkazné bremeno dodávateľ, teda v tomto prípade žalovaný. Žalovaný však súdu nepredložil

žiadne relevantné dôkazy, okrem označenia žalobkyne v zmluve č. 7202307, ktoré by nespochybniteľne preukázali, že touto zmluvou nevznikol medzi nimi vzťah spotrebiteľský. Keďže však úver poskytnutý na základe tejto zmluvy bol poskytnutý na obdobie kratšie ako dva mesiace, súd neposudzoval túto zmluvu podľa ustanovení zákona č. 258/2001 Z.z., ale podľa ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Pre úvery poskytnuté spotrebiteľskými zmluvami platí, že v zmluvách, na základe ktorých boli tieto úvery poskytnuté, musí byť uvedená ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len „RPMN“). V prípade, že tento údaj nie je v zmluve uvedený, považuje sa zmluva za bezúročnú a bez poplatkov. V konaní nebola medzi účastníkmi sporná skutočnosť, že v ani jednej zo zmlúv nebola uvedená RPMN. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe toto tvrdenie žalovanej nijakým spôsobom nevyvracal. Súd prvého stupňa mal preto za preukázané, že zmluvy boli uzavreté bez uvedenia RPMN. Z tohto dôvodu sú úvery poskytnuté žalobkyni na základe týchto zmlúv bezúročné a bez poplatkov. Ak teda žalobkyňa plnila žalovanému vo väčšom rozsahu, ako bola výška poskytnutých úverov, na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu. Vo vzťahu k zmluve č. 7202307 je potrebné skúmať existenciu bezdôvodného obohatenia podľa ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko na túto zmluvu sa nevzťahuje zákon č. 258/2001 Z.z.. V predmetnej zmluve bolo dojednané poskytnutie úveru s poplatkom dosahujúcim výšku 66,69 % ročne. Vychádzajúc z ustálenej praxe súdov takáto výška poplatku za spotrebiteľský úver je neprimeraná, spôsobujúca značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto je dojednanie o výške poplatku neplatné. Z toho dôvodu, ak žalobkyňa plnila žalovanému v rozsahu poskytnutého úveru a príslušného poplatku, tak v časti plnenia, ktoré zodpovedá poplatku za úver, ide o plnenie z neplatného ustanovenia zmluvy, a teda v tomto rozsahu aj o bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného.

Súd prvého stupňa sa nestotožnil s tvrdeniami žalobkyne o úmyselnom bezdôvodnom obohatení na strane žalovaného. Úmysel získať bezdôvodné obohatenie tým, že nebola v zmluvách o úveroch uvádzaná RPMN, nie je možné podľa názoru súdu prvého stupňa preukázať. Žalovaný bol za tento svoj postup, teda neuvedenie RPMN v zmluvách o úvere uzavretých so žalobkyňou postihnutý tým, že plnenia, ktoré mu žalobkyňa vyplatila v rozsahu presahujúcom istinu sú bezdôvodným obohatením, ktoré je povinný jej vrátiť. Základom činnosti žalovaného je poskytovanie úverov za odplatu, to je hlavným predmetom jeho činnosti, a teda hlavným zámerom a úmyslom žalovaného je podľa súdu prvého stupňa to, aby úver aj odplata za úver mu boli zo strany dlžníkov vyplatené a tieto ostali v jeho vlastníctve. To je v rozpore s tvrdením žalobkyne, že žalovaný sa chcel úmyselne bezdôvodne obohatiť, pretože to by v ďalšom znamenalo, že žalovaný konal v rozpore so svojím predmetom činnosti. Na jednej strane by žalovaný poskytoval úvery za odplatu, ktorá má vytvárať jeho podnikateľský „zisk“, na druhej strane úmyselne konal tak, že do zmlúv neuviedol RPMN s vedomím, že odplaty (svoj zisk) bude musieť vrátiť dlžníkom, pretože sa bezdôvodne obohacuje. Podľa názoru súdu prvého stupňa je u žalovaného možné hovoriť skôr o hrubej nedbanlivosti. Vzhľadom na uvedené má súd prvého stupňa za to, že záver o úmyselnom konaní žalovaného nebol v konaní jednoznačne dokázaný. Preto sa súd priklonil k záveru, že konanie žalovaného nebolo úmyselné, a teda objektívna premlčacia doba je v prejednávanych prípadoch trojročná. Pri posudzovaní premlčania pri jednotlivých zmluvách súd vychádzal z dátumu zaplata poslednej splátky. Ak už totiž premlčané právo na vrátenie poslednej splátky, je premlčané právo na vrátenie každej skoršej splátky (za použitia výkladového prostriedku od väčšieho k menšiemu). Vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu veci, poslednej úhrady pri každej zo zmlúv uzatvorených medzi žalobkyňou a žalovaným, došlo s výnimkou zmluvy č. 7202037 k uplynutiu objektívnej premlčacej doby na vrátenie bezdôvodného obohatenia v celom rozsahu. Súd preto v tejto časti žalobu zamietol.

Zmluva o úvere č. 7202037 bola uzavretá dňa 2.10.2007. Na základe tejto zmluvy bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 331,94 eur. Nakoľko žalobkyňa nesplácala úver v zmysle zmluvných dojednaní začal žalovaný dňa 29.9.2008 na Stálom rozhodcovskom súde zriadenom Slovenskou rozhodcovskou, a.s. rozhodcovské konanie. Dňa 7.11.2008 vydal rozhodcovský súd rozsudok sp. zn. SR 10349/08. Podľa právneho zástupcu žalobkyne nie je možné považovať rozhodcovský rozsudok považovať za právoplatné rozhodnutie vo veci, keďže tento bol vydaný rozhodcovským súdom bez právomoci na jeho vydanie. Rozhodcovský súd vo veci konal a rozhodol na základe absolútne neplatnej rozhodcovskej doložky, a preto aj jeho rozhodnutie je potrebné považovať za ničotný právny akt.

Súdu je známe z jeho činnosti, že rozhodcovské doložky v zmluvách o úvere, ktoré uzatváral žalovaný so svojimi klientmi, bola rozhodcovská doložka obsiahnutá vo Všeobecných obchodných podmienkach, ktoré boli priložené k zmluve. Rozhodcovskú doložku si žalobkyňa ako spotrebiteľ nevyjedнала a nemala

na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohla len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým všeobecným úverovým podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Rozhodcovská doložka je neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom. Ak má byť rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle obidvoch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Žalovaný v tomto smere dôkazné bremeno neunesol. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku, je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je aj daný prípad. Súd prvého stupňa preto neprihliadal na vydaný rozhodcovský rozsudok, nakoľko toto rozhodnutie bolo vydané orgánom, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie. Vo vzťahu k uplatnenému nároku to znamená, že aj v tomto prípade súd mal za to, že na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu v časti poplatku za úver vzhľadom na neuvedené RPMN a následne súd posudzoval otázku premlčania. Žalobkyňa splatila celý úver nasledovne: dňa 20. 3. 2008 splátka 51,78 eur, dňa 22. 5. 2008 splátka 51,78 eur, dňa 23. 5. 2008 splátka 61,74 eur, dňa 5. 9. 2008 splátka 46,47 eur, dňa 31. 5. 2010 splátka 343,07 eur, dňa 9. 7. 2010 splátka 256,29 eur, dňa 8. 9. 2010 splátka 369,08 eur, dňa 6. 10. 2010 splátka 296,09 eur, dňa 15. 3. 2011 splátka 87,78 eur, dňa 13. 4. 2011 splátka 15,6 eur. Keďže žaloba bola podaná na súd dňa 28. 8. 2013 a premlčacia doba pri jednotlivých splátkach plynie samostatne, nedošlo k uplynutiu premlčacej trojročnej doby pri splátkach vo výške 768,75 eur.

Keďže žalovaný bol s plnením peňažného dluhu v omeškaní, žalobca ako veriteľ má voči žalovanému nárok na zákonné úroky z omeškania vyčíslené v súlade s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. o 5 percentuálnych bodov vyššie ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dluhu, t. j. vo výške 5,5 % p. a. z priznanej dlžnej sumy 768,75 od 15.8.2013 (t.j. odo dňa nasledujúceho po dni určenom vo výzve na vrátenie plnenia z bezdôvodného obohatenia na zaplatenie plnenia žalovaným) do zaplatenia, na zaplatenie ktorých súd zaviazal žalovaného.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 151 ods. 3 O.s.p. tak, že o trovách bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti vo veci samej.

Proti tomuto rozsudku, čo sa týka uloženia povinnosti uhradiť žalobkyni sumu 768,75 eur s príslušenstvom, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Namietal, že rozhodcovský rozsudok predstavuje prekážku veci rozsúdenej. Disponuje právoplatným a vykonateľným rozhodnutím Stáleho rozhodcovského súdu, ktoré je postavené na roveň rozsudku vydaného v konaní vedenom na všeobecných súdoch, a ktorým súd prejednikoval platnosť zmluvy o úvere ako celku. Prekážka veci rozsúdenej predstavuje závažný nedostatok podmienok konania. Poukázal tiež na to, že sa prvostupňový súd aspektmi posúdenia platnosti rozhodcovskej zmluvy vôbec nezaoberal a jeho rozhodnutie je tak nepreskúmateľné. Dal do pozornosti rozhodnutia Krajského súdu v Prešove č.k. 7Cob 43/2010-72 zo dňa 31.11.2011 a Krajského súdu v Bratislave č.k. 8Co 437/2013-131 zo dňa 31.3.2014. Podľa jeho názoru plnenie žalobcu, na čo bol zaviazaný právoplatným rozsudkom nie je obohatením žalovaného, nakoľko nešlo k majetkovému prospechu získanému plnením bez právneho dôvodu, prípadne plnením z neplatného právneho úkonu, či plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Proti predmetnému rozsudku vo vzťahu k zamietnutiu žaloby v prevyšujúcej časti podala odvolanie i žalobkyňa. Namietala, že v prejednanom prípade ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, a nie o nebanlivostné konanie, preto je potrebné na daný prípad aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o 10-ročnej premlčacej dobe. Má za to, že na základe dlhoročného konania žalovaného je možné vyvodiť, že je preňho oveľa prijateľnejšie ignorovať právnu úpravu slúžiacu na ochranu spotrebiteľa, nevádzat' vo svojich zmluvách zákonom obligatórne vyžadované údaje, požadovať od spotrebiteľov nezákonne vysokú odplatu, a to všetko za účelom, aby sa obohatil na úkor spotrebiteľov, od ktorých objektívne nemožno požadovať, aby boli schopní posúdenia uzatváraných zmlúv už v čase ich podpisu. V prípade žalovaného je zjavné, že svojim konaním dokáže dosahovať zisk, ktorý by v prípade podnikania v súlade so zákonom nedosahoval. Vzhľadom na dlhoročné

skúsenosti žalovaného pri podnikaní v predmetnej oblasti, pri zachovaní jeho odbornej starostlivosti pri uzatváraní zmlúv so spotrebiteľmi a najmä pri nutnej znalosti právnej úpravy týkajúcej sa poskytovania spotrebiteľských úverov musel žalovaný v čase, keď sa bezdôvodne obohacoval na úkor žalobkyne o tom skutočne vedieť, resp. s tým byť minimálne uzrozumený. S poukazom na uvedené navrhol rozsudok v napadnutej časti zmeniť a zaviazat' žalovaného na zaplatenie sumy 5 366,74 eur s príslušenstvom, ako aj trov konania.

Žalobkyňa k odvolaniu žalovaného navrhla rozsudok súdu prvého stupňa v žalovaným napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť a priznať žalobkyňi náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 212 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené, avšak odvolanie žalobkyne dôvodné je. O odvolaní bolo rozhodnuté postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p., pričom miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia boli oznámené na úradnej tabuli súdu najmenej päť dní pred vyhlásením.

Podstatnou odvolacou námietkou žalovaného bolo, že vydaný rozhodcovský rozsudok predstavuje prekážku veci rozsúdenej.

Krajský súd v Prešove už v minulosti v právnej veci práve žalovaného explicitne v rozsudku sp. zn. 21Co 25/2012 zo dňa 18.6.2013 konštatoval, že právoplatný rozhodcovský rozsudok na plnenie predstavuje prekážku rozsúdenej veci v konaní o určenie, nie však rozsudok založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke (porov. „Nulitný rozhodcovský rozsudok nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci“, uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 31. mája 2012, č. k. 10CoE/308/2011-39). Predmetný rozsudok bol podrobený kontrole ústavnosti. Ústavný súd Slovenskej republiky tento záver neoznačil za ústavne nekonformný a pritom išlo o zásadnú právnu otázku s dopadom na výsledok súdneho sporu (porov. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 25/2014 zo dňa 22.1.2014).

Tento záver bol prijatý i Najvyšším súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 3Cdo 122/2011 zo dňa 9.2.2012 cit.: „Ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Keby exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Išlo by o akceptáciu „rozhodnutia“ nevykonateľného, majúceho účinky paaktu.“ Obdobne tiež Uznesenie najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo 9/2012 zo dňa 16.1.2013 cit.: „V prípade, ak exekučným titulom má byť rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, považuje právna teória i súdna prax takéto rozhodnutie za zdanlivé, ničotné (nulitné - paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Obdobné dôsledky treba priznať aj rozhodnutiu iného orgánu, ak tento orgán nemal právomoc ho vydať, pokiaľ to právna úprava nevyklučuje. Rozhodnutie postihnuté nedostatkom právomoci orgánu, ktorý ho vydal, tak nie je spôsobilé ani založiť prekážku rei iudicata.“

Je potrebné prisvedčiť záveru súdu prvého stupňa, že rozhodcovský rozsudok, od ktorého žalovaný usudzuje existenciu prekážky veci rozsúdenej, je založený na rozhodcovskej doložke ako neprijateľnej zmluvnej podmienke v spotrebiteľskej zmluve.

Rozhodcovská zmluva (rozhodcovská doložka) uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovaná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6 M Cdo 9/2012). Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Rozhodcovská doložka inkorporovaná vo všeobecných obchodných podmienkach záver o individuálnosti jej dojednania nenapĺňa.

Žalovaným namietaná nepreskúmateľnosť rozsudku z dôvodu absencie posúdenia platnosti rozhodcovskej doložky je nepochopiteľná z dôvodu, že súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku veľmi jasne a výstižne zdôvodnil, prečo zmluvnú podmienku týkajúcu sa rozhodcovskej doložky zakotvenú

vo všeobecných obchodných podmienkach považoval za neprijateľnú, pričom svoj záver oprel aj o stanovisko Súdneho dvora vo veci C-243/08 zo dňa 4.6.2009 vo veci Pannon GSM Zrt. c/a Erzsébet Sustikné Gyorfí bod 40.

Ako už odvolací súd vyššie uviedol rozhodcovský rozsudok založený na neprijateľnej zmluvnej podmienke v spotrebiteľskej zmluve je nulitný, ničotný akt, potom aj plnenie na jeho základe nemôže požívať legitimitu rozsudku všeobecného súdu. Prijatie plnenia na jeho základe nie je ničím iným ako plnením bez právneho dôvodu (§ 451 ods. 2 OZ). Rovnako plnením bez právneho dôvodu je i plnenie prijaté žalovaným na základe zmlúv o úvere prevyšujúce sumy poskytnutých úverov, pretože v zmluvách o úvere absentovala ročná percentuálna miera nákladov, v dôsledku čoho mali byť úvery poskytnuté žalobkyni bezúročné a bez poplatkov.

Plnenie, na ktoré žalovaný nemal právo, je preto jeho bezdôvodným obohatením voči žalobkyni, ktoré je jej povinný vydať (§ 457 OZ).

Za tohto stavu, keďže odvolacie námietky žalovaného sú nedôvodné, odvolací súd napadnutý rozsudok s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti s osvojením si dôvodov ako správny potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

Pokiaľ však ide o zamietnutie žaloby v prevyšujúcej časti, má odvolací súd za to, že je nesprávny záver súdu prvého stupňa v tom smere, že konanie žalovaného nebolo úmyselné, a teda objektívna premlčacia doba je v prejednávanych prípadoch trojročná. Odvolací súd je toho názoru, že na strane žalovaného v prejednávanych veciach jednoznačne došlo k vzniku úmyselného bezdôvodného obohatenia, v dôsledku čoho sa inak 3-ročná objektívna premlčacia doba predĺžila na 10 rokov odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobo v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov, a preto jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. V čase uzatváranie zmlúv už niekoľko rokov platila pri spotrebiteľských úverov úprava vyžadujúca uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov umožňujúcu spotrebiteľom zorientovať sa v ponukách rôznych finančných inštitúcií poskytujúcich úvery a posúdiť výhodnosť poskytnutého úveru. Žalovaný v období od 2.4. 2003 do 2.10.2007 uzatvoril so žalobkyňou 9 zmlúv o spotrebiteľskom úvere, pričom ani v jednej z nich údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov neuviedol. Takéto dlhodobé ignorovanie zákonnej povinnosti uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov sa nedá hodnotiť inak ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu.

Odvolací súd nie je zástancom kasačných rozhodnutí v prípadoch tzv. nevyhnutného dvojinštančného posúdenia nároku a nemyslí si ani, že princíp dvojinštančnosti je ústavným princípom, keďže v ústave o dvojinštančnosti niet zmienky (porov. nález Ústavného soudu ČR sp. zn. I. ÚS 777/07, ze dne 31. 07. 2008).

No zdá sa, že judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v otázke tzv. zmeňujúcich rozsudkov je konštantná. Z odôvodnenia rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo 302/2008 z 30. júla 2009:

„Ak odvolací súd dospel k iným právnym záverom pri posúdení zisteného skutkového stavu súdom prvého stupňa, mal správne rozhodnutie prvostupňového súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Požiadavke dôsledného rešpektovania ústavného princípu dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania, odvolací súd mohol učiniť zadosť iba kasačným rozhodnutím. Tým, že odvolací súd tak nepostupoval, znemožnil účastníkom realizáciu ich procesných práv, lebo im odoprel možnosť prieskumu správnosti nových, prípadne z pohľadu súdu prvého stupňa dosiaľ bezvýznamných, avšak z hľadiska právneho posúdenia veci odvolacím súdom, však rozhodujúcich skutkových zistení.“

Vo vzťahu k zisťovaniu skutkového stavu je výstižným „české“ rozhodnutie (C. H. Beck č. C 201/2001), citované takmer vo všetkých „slovenských“ komentároch k Občianskemu súdnemu poriadku:

„Je-li ke správnému rozhodnutí o věci samé zapotřebí podstatných (pro rozhodnutí zásadně významných) skutkových zjištění, která neučinil soud prvního stupně, popřípadě která tento soud učinil, ale vzhledem k nesprávnému právnímu názoru, který zaujal, na nich své rozhodnutí nezaložil, nejsou

podmínky ani pro potvrzení, ani pro změnu rozhodnutí soudu prvního stupně; odvolací soud proto rozhodnutí zruší a věc vrátí soudu prvního stupně k dalšímu řízení.“

Zároveň takýto postup, podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. rozhodnutie sp. zn. 3Cdo 40/2009 z 5. novembra 2009), je zodpovedajúci princípu dvojínštančnosti:

„Pri viazanosti súdu prvého stupňa právnym názorom odvolacieho súdu zostáva dvojínštančnosť zachovaná, nakoľko účastník má po opätovnom rozhodnutí súdu prvého stupňa (po zrušení a vrátení jeho predchádzajúceho rozhodnutia) možnosť znovu ho napadnúť riadnym opravným prostriedkom na inštančne vyššom súde. Skutočnosť, že súd prvého stupňa je po zrušení a vrátení svojho predchádzajúceho rozhodnutia viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, je daná priamo zákonom (§ 226 O.s.p.), preto nemôže zakladať vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (R. Urban; www.otvorenepravo.sk).

V zmysle tejto judikatúry by mal súd prvého stupňa opätovne rozhodnúť vo vyššie naznačených intenciách.

Z uvedených dôvodov odvolací súd zrušil rozsudok v napadnutej časti, t.j. vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, v zmysle § 221 ods. 1 písm. h), f) O.s.p. a v rozsahu zrušenia vec vrátil na ďalšie konanie. Súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.